

ÖRNEK SENARYOLAR

5. Sınıf

2025-2026

2. Yazılı

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmalarını amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarına kapsamaktadır.

1. Eskiden insanlar hayatta kalmak ve ailelerini korumak için sürekli hareket etmek zorundaydı. Avlanır, yürür ve çalışırken çok enerji harcardı. Günümüzde ise teknoloji sayesinde işler kolaylaştı. Birçok kişi gün içinde daha az hareket ediyor. İşe araçla gidiyor, asansör kullanıyor ve alışverişini internetten yapıyor. Bu durum rahatlık sağlasa da hareketsiz yaşam vücut sağlığını bozabilir ve çeşitli hastalıklara neden olabilir.
 - a) **Metinde, teknolojinin geçmişteki hareketli yaşamı günümüzde durağanlaştırdığı belirtilmektedir. Bu hareket kaybının gelecekte yol açabileceği sorunları metinden hareketle açıklayınız.**
 - b) **Yazar, teknolojinin yaşamımızı kolaylaştırdığını ancak sağlığımızı olumsuz etkileyebileceğini belirtiyor. Teknolojiyle bu kadar iç içeyken sağlığımızı korumak için ne gibi önlemler alabiliriz? Fikirlerinizi yazınız.**

2.

1. Metin	2. Metin
<p style="text-align: center;">Bambu Meraklısı Dev Pandalar</p> <p>Çin'in sisli dağlarında, bambu ormanlarının derinliklerinde yaşayan dev pandalar, hayvanlar âleminin en sevimli üyelerinden biridir. Gözlerinin etrafındaki siyah halkalar ve tumbul beyaz vücutlarıyla hemen tanınırlar. Bir ayı türü olmalarına rağmen diğer ayıların aksine kış uykusuna yatmazlar. Pandalar tam bir "bambu tutkunu"dur. Günlerinin neredeyse yarısını bambu yiyerek geçirirler. Bambu dışında nadiren meyve veya küçük canlılar yeseler de enerjilerinin neredeyse tamamını bu sert bitkiden alırlar. Utangaç bir yapıları olan pandalar, ağaçlara tırmanmayı ve suda yüzmeyi çok severler. Nesilleri tehlike altında olduğu için özel merkezlerde koruma altındadırlar.</p>	<p style="text-align: center;">Ormanların Güçlü Sakini: Bozayı</p> <p>Türkiye'nin balta girmemiş ormanlarında ve sarp dağlarında yaşayan bozayılar, doğanın en güçlü temsilcileridir. Kahverengi, gri ya da kırmızı tonlardaki kalın kürkleri sayesinde yaşadıkları çevreye kolayca uyum sağlarlar. Pandaların aksine bozayılar "hepçil" canlılardır yani hem ot hem de et yerler. Menülerinde meyvelerden balıklara, baldan küçük memelilere kadar pek çok yiyecek bulunur. Bozayılar çok hızlı koşabilir ve pençeleri sayesinde ağaçlara kolayca tırmanabilirler. Diğer ayı türlerinin çoğu gibi kışın yiyecek bulmak zorlaştığında vücutlarını dinlenmeye alırlar ve kış uykusuna yatarlar. Kendi bölgelerini ağaçlara sürtünerek belirleyen bu dev canlılar, genellikle yalnız dolaşmayı tercih ederler.</p>

Verilen metinlerden yararlanarak panda ve bozayıların benzer ve farklı özelliklerini açıklayan ikişer cümle yazınız.

Benzerlikler	Farklılıklar
<ul style="list-style-type: none"> • • 	<ul style="list-style-type: none"> • •

3. Selin, o sabah çok heyecanlıydı çünkü okullar arası koşu yarışı vardı. Ancak Selin son birkaç aydır antrenmanlarını aksatmış, sebze yemek yerine sürekli hamur işi ve paketli gıdalarla beslenmişti. Yarış başladığında Selin ilk 100 metreyi hızla koştu ama sonra birden bacakları ağırlaştı, nefesi daraldı. Kalbi küt küt atıyor, ona sanki bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Selin yarışı bitiremedi ve kenara çekilip dinlenmek zorunda kaldı.

Metindeki olayı Selin'in kalbini konuşturarak yorumlayınız.

4.

Gutenberg'in Atölyesi ve Matbaa

Johannes Gutenberg'in (Yohanes Gutenberg) atölyesi, Almanya'nın Mainz (Maynz) şehrinde, nehir kenarına yakın eski ve taş bir binaydı. Bu atölyenin pencereleri çok yüksekteydi; bu nedenle içeriye giren ışık, baskı makinelerinin üzerine çapraz gölgeler düşürürdü. İşte bu ortamda Gutenberg, 1450'li yıllarda metal harfleri yan yana dizerek hızlı baskı yapan matbaayı geliştirdi. Ancak atölyedeki bu metal harflerin yerini sık sık değiştirmek işçilerin kollarını oldukça yoruyor, bu yüzden akşam olduğunda herkes omuz ağrısından şikâyet ediyordu. Kitaplar bu icattan önce elle yazıldığı için oldukça pahalıydı, dolayısıyla sadece az sayıda insan kitap okuyabiliyordu. Matbaanın kullanılmaya başlanmasıyla birlikte baskı sırasında kullanılan siyah mürekkep, metal harflerin üzerinden kâğıda geçerek bazen etrafa küçük lekeler sıçratıyordu. Buna rağmen matbaanın yaygınlaşması sayesinde kitaplar çok daha ucuzladı ve hızlı bir şekilde basılmaya başlandı. Sonuç olarak kitap sayısının artmasıyla bilgi tüm dünyaya yayıldı ve okuma yazma bilenlerin sayısı hızla arttı. Tüm bu çalışmaların yürütüldüğü, Gutenberg'in vaktinin büyük bölümünü geçirdiği bu atölyenin tavanındaki ahşap kirişler ise o kadar eskiydi ki üzerinde hangi ağaçtan yapıldığını gösteren küçük oyuklar hâlâ duruyordu.

Yukarıda bilgilendirici bir metin verilmiştir. Metinde önemli ve önemsiz bilgiler yer almaktadır. Metni inceleyerek metinle ilgili iki önemli bilgi yazınız.

5. Verilen görseldeki belirlenmiş alanları aşağıdaki numaralanmış uygun açıklamalarla eşleştiriniz.

Hidroponik tarım olarak da bilinen topraksız tarımda bitkiler, su ve temel besin maddelerine topraktan değil kurulan özel düzenekler sayesinde doğrudan erişir. Gelin topraksız tarımın nasıl yapıldığına yakından bakalım:

- I. Sistemde kullanılan su, bir tankta tutulur. Bitkilerin gereksinim duyduğu besin maddeleri tanktaki suya karıştırılır. Kullanım sonrasında tekrar değerlendirilecek karışım da bu tanka gelir.
- II. Zararlı mikroorganizmalardan kurtulmak ve bitkilerin daha sağlıklı büyümesini sağlamak için morötesi ışık kaynaklarından yararlanılabilir.
- III. Topraksız tarımda domates, patates, yeşil soğan, havuç, salatalık, kabak, ıspanak, marul, maydanoz, biber, kavun, çilek ve ev bitkileri yetiştirilebilir.
- IV. Bitkilerin büyütüldüğü alana yetiştirme yatağı adı verilir. Yataktaki bitkilerin kökleri, sulu besin karışımına doğru uzanır. Bitkiler, gerekli maddeleri kökleriyle karışımdan alır.
- V. Pompalanan karışım, borular aracılığıyla bitkilere ulaştırılır.

6. Canlılar, hücre yapıları ve beslenme biçimleri açısından farklı özellikler gösterir. Bazı canlılar yalnızca tek bir hücreden oluşur ve tüm yaşamsal faaliyetlerini bu hücre içinde gerçekleştirir. Örneğin amip ve bakteriler bu gruba girer. Buna karşılık insan ve ağaç gibi canlılar çok sayıda hücreden meydana gelir, bu hücreler farklı görevler üstlenerek birlikte çalışır. Beslenme biçimleri incelendiğinde de canlılar arasında belirgin farklılıklar görülür. Bazı canlılar, ışık enerjisinden yararlanarak kendi besinlerini üretir. Çam ağacı ve buğday bu duruma örnek olarak verilebilir. Bazı canlılar ise besinlerini başka canlıları tüketerek sağlar, kedi ve balık bu grupta yer alır.

Metinde verilenlere göre canlılar ile ilgili aşağıdaki tabloya iki tür sınıflandırma yapınız.

a)

.....	
..... - -

b)

.....	
..... - -

7. Ömer okuldan gelir gelmez tabletini alıp oyun oynamaya başladı. Oyun oynarken zamanın nasıl geçtiğini fark etmedi. Annesi onu yemeğe çağırdı ama Ömer "Birazdan!" diyerek oyuna devam etti. Ödevlerini geç vakte bıraktığı için üstünkörü yaptı ve çözdüğü soruları annesiyle kontrol ettiğinde bazı soruları yanlış yaptığını gördü. Uykusuz kaldığı için ertesi gün okulda derslere de odaklanamadı. Ömer, okuldan çok yorgun ve mutsuz dönünce annesi durumu fark etti. Ona oyun oynamanın eğlenceli olduğunu ama zamanı doğru kullanması gerektiğini söyledi.

a) Ömer oyun oynarken neler düşünüyor olabilir? Neden oyunu bırakmak istemiyor olabilir? Bu durumu Ömer'in ağzından dile getiriniz.

b) Anne bu durumu nasıl değerlendiriyor olabilir? Ömer'in sağlığı ve dersleri için hangi endişeleri taşıyor olabilir? Bu durumu Ömer'in annesinin anlatımıyla yazınız.

8. a) Aşağıda “başarılı insanların özellikleri” ile ilgili bir görüş yazılmıştır. Siz de başarılı insanların özelliklerini ifade eden iki cümle (ölçüt) yazınız.

Ölçütler
• Başarılı insanlar hayal kurmayı sever ve hayalleri doğrultusunda çok çalışırlar.
•
•

Millî Teknoloji Hamlesi: Selçuk Bayraktar

Selçuk Bayraktar, çocukluğundan itibaren uçaklara ilgi duymuş ve bu ilgisini bilinçli bir hedefe dönüştürmüş başarılı bir mühendistir. Eğitim hayatı boyunca matematik ve fen derslerine önem vermiş, model uçaklarla ilgilenerek hayalini canlı tutmuştur. Üniversite eğitimini tamamladıktan sonra yurt dışında yüksek lisans ve doktora yapmıştır. Yurt dışındaki çalışmalarını sırasında “Neden bizim ülkemizde de bu çalışmalar olmasın, onlar ileri teknoloji ile yükselirken biz neden geri kalalım?” diyerek sahip olduğu bilgi birikimini ülkesine faydalı olmak için kullanmayı tercih etmiş ve Türkiye’ye dönmüştür.

İnsansız hava araçlarının geleceği şekillendireceğini ve bu teknolojiye bütün ülkelerden önce sahip olmamız gerektiğini düşünmektedir. İnsansız hava araçları üzerine yaptığı çalışmalar sırasında çeşitli zorluklarla karşılaşmasına rağmen asla vazgeçmemiştir. Bu sayede 5,5 kg’lık model uçaklarla başlayan serüven, 5 tonluk insansız hava araçlarına dönüşmüştür. Geliştirilen Bayraktar TB2, TB3 ve Akıncı gibi insansız hava araçları, dünya genelinde büyük ilgi görerek 37 farklı ülkeye ihraç edilmiş ve Türkiye’yi bu alanda söz sahibi ülkeler arasına taşımıştır. Ayrıca Selçuk Bayraktar, gençlerin geleceğin teknolojilerini yakalaması için TEKNOFEST ve DENEYAP atölyeleri ile eğitim ve bilim odaklı çalışmalara öncülük etmektedir.

Bir röportajında Selçuk Bayraktar şu ifadeleri kullanmıştır:

“Önce bir hayalin olmalı, öylesine bir hayal değil elbette. Proje gibi bir hayal... Sonra tutuşacaksın bilgiyle ve dertleneceksin ülkenle ve biraz da deli olacaksın yani gözü kara...”

“Yarını yakalayanlar, bugünden yarına hazırlık yapanlardır.”

- b) Yukarıdaki metni “a” maddesinden hareketle belirlediğiniz ölçütlere göre inceleyiniz. Belirlediğiniz ölçütlerden yola çıkarak Selçuk Bayraktar’ı değerlendiren bir paragraf yazınız. (Değerlendirmenizi yaparken seçtiğiniz her özellik için metinden örnek veriniz.)

9. Aşağıdaki görselde bir ailenin akşam yemeğinde bir arada olmasına rağmen birbirleriyle sohbet etmek yerine kendi telefonlarıyla ilgilendiği görülmektedir.

Görseldeki iletişim sorununu eleştirel bir bakış açısıyla değerlendiriniz?

10. Aşağıda günlük hayatta karşılaşılabilen iki durum verilmiştir. Bu durumlardan birini seçerek problemin çözümüne yönelik bir yazı yazınız.

- a) 1. Durum: Özellikle sabah ve akşam saatlerinde otobüs, metro ve dolmuş gibi toplu taşıma araçları aşırı kalabalık olmaktadır. Bu durum, insanların uzun süre ayakta yolculuk yapmasına ve kalabalık nedeniyle toplu taşıma araçlarını kullanamayanların mağdur olmasına yol açmaktadır.
- b) 2. Durum: Son zamanlarda telefon, tablet ve bilgisayarların kullanım süresi artmıştır. Bu durum öğrencilerin ders çalışırken bile sık sık ekrana yönelmesine ve akademik başarılarının olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır.

11. Aşağıdaki metinlerde yapılan yazım yanlışlarını düzeltiniz ve düzeltme yaptığınız kelimeleri belirterek doğrularını boşluğa yazınız.

- a. Dünyanın pek çok yerinde şaşırtıcı ve ilginç özelliklere sahip havalimanları bulunuyor. Hazırsanız birkaçını keşfetmeye başlayalım:

İlk durağımız singapurda bulunan ve tam onüç kez dünyanın en iyi havalimanı ödülünü almayı başaran Jewel Changi. Dünyanın en büyük kapalı alan şelalesi ve farklı temalarda oluşturulmuş tropik bahçeler, havalimanının bu ödülü defalarca kazanmasını sağlayan başlıca nedenler arasında.

- b. İskoçya'nın Batısı'ndaki küçük Barra adasında bulunan havalimanında uçaklar beton pist yerine geniş bir kumsala iniyor. Üstelik uçakların kalkış ve iniş saatlerini doğanın ta kendisi belirliyor! Gelgitler sonucu okyanusun yükselip alçalmasına bağlı olarak sahildeki pist sular altında kalıyor ve bir süre sonra kumsal yeniden ortaya çıkıyor.

- c. Dünyayı gezip dolaştıktan sonra ülkemize dönelimmi? İşte karşınızda yapısı, işleyişi ve hizmetleriyle pek çok ödül kazanan istanbul havalimanı. 2018'de kullanıma açılan havalimanının ana binası yaklaşık 1 milyon 400 bin metrekarelik alan kaplıyor. Devasa boyutu ve yolcu kapasitesiyle Dünya'nın sayılı havalimanları arasında bulunuyor.

12. Böcek yumurtaları oldukça farklı şekillerde karşımıza çıkabilir () Bu yumurtalar küresel () oval () konik ya da uzun ince olabilir () Böcekler oldukça küçük olan yumurtalarını pek çok yere bırakabilirler () yaprakların ya da bir odun parçasının üzeri () suyun içi () ağaç dalları () Kimi türlerde birkaç gün () kimi türlerdeyse birkaç ay içinde böcek larvaları yumurtadan çıkar ()

Bu metinde yay ayraçla gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
T.O.5.9. Metnin derin anlamını belirlemeye yönelik üst düzey çıkarımlar yapabilme	1
T.O.5.11. Metinler arası karşılaştırma yapabilme	2
T.O.5.13. Metni yorumlayabilme	3
T.O.5.15. Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümlene yapabilme	4
T.O.5.22. Çoklu ortam öğelerine yönelik çözümlene yapabilme	5
T.Y.5.10. Yazısında sınıflandırma yapabilme	6
T.Y.5.11. Yorumunu yazılı olarak ifade edebilme	7
T.Y.5.13. Değerlendirmesini yazılı olarak ifade edebilme	8
T.Y.5.15. Eleştirisini yazılı olarak ifade edebilme	9
T.Y.5.16. Problem çözümüne yönelik yazabilme	10
T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme	11, 12

ÇÖZÜMLER

- a) İnsanlar daha az hareket ederse sağlık sorunları yaşayabilir. Metinde hareketsiz yaşamın ciddi hastalıklara yol açabileceği ifade ediliyor. Örneğin çok oturmak kilo aldırabilir bu da vücuda çeşitli şekillerde zarar verebilir.

b) Teknoloji kullanırken sağlığımızı korumak için hareket etmeliyiz. Örneğin yürüyüş yapmalı, oyunlar oynamalı, spor yapmalıyız. Asansör yerine merdiven kullanmayı tercih etmeliyiz. Bilgisayar başında çok oturmamaya dikkat etmeli ve küçük egzersizler yapmalıyız..

2. Muhtemel cevap:

Benzerlikler	Farklılıklar
<ul style="list-style-type: none"> Her iki canlı da ayı türüdür. Her iki canlı da tumbul bir vücut yapısına sahiptir. Hem pandalar hem de bozayılar ağaçlara tırmanabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Dev pandalar Çin'in bambu ormanlarında, bozayılar ise Türkiye'nin dağ ve ormanlarında yaşar. Pandalar siyah ve beyaz renkli bir kürke sahipken bozayıların kürkleri kahverengi, gri veya kırmızı tonlardadır. Pandalar neredeyse sadece bambu yiyerek beslenirler ancak bozayılar hem et hem de ot yiyen hepçil canlılardır. Bozayılar kış uykusuna yatarken dev pandalar kış uykusuna yatmaz. Dev pandalar utangaç bir yapıya sahipken bozayılar kendi bölgelerini belirleyen daha baskın canlılardır.

- Selin'in kalbini konuşarak bu tarz bir cevap yazılabilir.

Muhtemel cevap: Yarış başladığında Selin hızla koştu ama ben hemen yoruldum. Ona, "Lütfen dur, bana iyi bakmadın!" demek için küt küt hızla atmaya başladım. Nefesi daralınca Selin beni duydu ve kenara çekildi. O gün ona şunu anlatmaya çalıştım: Eğer sağlıklı beslenmezsen sadece bacakların değil ben de yorulurum.

4. **Muhtemel Cevap:** Öğrencinin önemli bilgilerden iki tanesini yazması yeterli olacaktır.

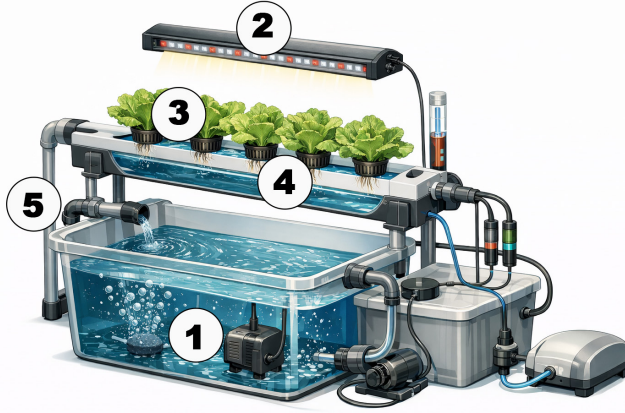
Gutenberg 1450'li yıllarda metal harfleri yan yana dizerek hızlı baskı yapan matbaayı geliştirdi.

Matbaanın icadından önce kitaplar elle yazıldığı için oldukça pahalıydı, dolayısıyla sadece az sayıda insan kitap okuyabiliyordu.

Matbaanın yaygınlaşması sayesinde kitaplar çok daha ucuzladı ve hızlı bir şekilde basılmaya başlandı.

Kitap sayısının artmasıyla birlikte bilgi tüm dünyaya yayıldı ve okuma yazma bilenlerin sayısı hızla arttı.

5.

6. **Cevap:**

Hücre Yapıları Bakımından Canlılar	
• Tek hücreliler	• Çok hücreliler

Beslenme Şekilleri Bakımından Canlılar	
• Işık enerjisinden yararlananlar	• Başka canlıları tüketerek beslenenler

7. a) **Muhtemel cevap:**

Okuldan gelince oyun oynamak beni çok mutlu ediyor. Oyun oynarken zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorum çünkü oyun çok eğlenceli geliyor. Annem beni yemeğe çağırınca oyunu bırakmak istemiyorum ve "Birazdan!" diyorum. Ödevleri geç yaptığım için acele ediyorum ve bazı soruları yanlış yapıyorum. Sonra uyku geç geldiği için sabah yorgun oluyorum ama yine de oyun oynamayı çok seviyorum. Bazen oyun yüzünden derslerime daha az zaman ayırdığımı fark ediyorum.

b) **Muhtemel cevap:**

Ömer'in okuldan gelir gelmez oyun oynaması beni endişelendiriyor. Çünkü oyun oynarken yemek yemeyi bile erteliyor ve sözümü dinlemiyor. Ödevlerini geç yapınca acele ediyor ve yanlış yapıyor, bu durum Ömer'in okul başarısını olumsuz etkileyebilir. Ayrıca geç yattığı için sabah uykusuz kalıyor ve okulda derslere dikkatini veremiyor. Ben oyun oynamasının tamamen yanlış olmadığını düşünüyorum bununla birlikte zamanını doğru kullanmasını istiyorum. Ömer'in eğlenmesine karşı değilim ama eğlenirken sorumluluklarını unutmaması gerektiğini düşünüyorum.

8. Muhtemel cevap:**a. Oluşturulacak ölçütler:**

- Başarılı insanlar, bilgiye önem verir ve kendilerini sürekli geliştirirler.
- Başarılı insanlar, toplumuna ve ülkesine faydalı olmayı amaçlar.
- Başarılı insanlar, hayallerini planlı bir çalışmayla gerçeğe dönüştürür.
- Başarılı insanlar, zorluklar karşısında geri adım atmazlar ve kararlı bir şekilde hedeflerine yürürler.
- Başarılı insanlar, cesaretle hareket eder.
- Başarılı insanlar, üretkendir.
- Başarılı insanlar, ileri görüşlüdür ve gelecekle ilgili öngörülerini kuvvetlidir.

b. Değerlendirmeler:

Selçuk Bayraktar başarılı bir insandır çünkü hayal kurmuş ve bu hayali için çok çalışmıştır. Metinde çocukluğundan itibaren uçaklara ilgi duyduğu ve bu ilgisini bilinçli bir hedefe dönüştürdüğü belirtilmektedir. Ayrıca zorluklar karşısında vazgeçmeyen bir kişiliğe sahiptir. İnsansız hava araçları üzerine çalışırken birçok zorluk yaşamasına rağmen asla vazgeçmemiş, 5,5 kg'lık model uçaklardan 5 tonluk insansız hava araçlarına ulaşmıştır.

Selçuk Bayraktar, gençlere rol model olan bir kişidir çünkü o, gençlerin geleceğin teknolojilerini yakalaması için TEKNOFEST ve DENEYAP atölyeleriyle eğitim ve bilim odaklı çalışmalara öncülük etmiştir. Bunun yanında ülkesine karşı sorumluluk bilinci taşımaktadır. Yurt dışında eğitim almasına rağmen sahip olduğu bilgi birikimi ülkesine faydalı olmak için Türkiye'ye dönerek kullanmıştır.

- 9. Muhtemel cevap:** Görseldeki aile sofrası, yan yana olmamıza rağmen birbirimize ne kadar uzak kalabildiğimizi gösteriyor. Yemek vakti aslında sadece yemek yemek değil günümüzün nasıl geçtiğini anlatmak ve birbirimizin gözlerine bakarak sevgimizi paylaşmak içindir ancak telefonlar bu güzel sohbetlerin yerini almış durumda. Ekranlara hapsoldüğümüzde yanımızdaki en sevdiğimiz insanların sesini ve gülüşünü kaçırıyoruz. Oysa gerçek mutluluk internetteki videolarda değil ailemizle kurduğumuz sıcak bağlarda ve paylaştığımız samimi anlardır.

10. Muhtemel Cevaplar:**1. Duruma Yönelik Cevap Anahtarı**

Sabah ve akşam saatlerinde toplu taşıma araçlarında yaşanan aşırı kalabalık, birçok insanın günlük yaşamını olumsuz etkilemektedir. Bu sorunun çözümü için öncelikle yoğun saatlerde sefer sayıları artırılmalıdır. Ayrıca okul ve iş saatlerinin kademeli hâle getirilmesi, aynı anda yola çıkan insan sayısını azaltacaktır. Toplu taşımaya alternatif olarak bisiklet ve yaya yollarının yaygınlaştırılması da bu sorunun hafiflemesine katkı sağlayabilir. Bu tür önlemlerle ulaşım daha düzenli ve konforlu hâle getirilebilir.

2. Duruma Yönelik Cevap Anahtarı

Telefon, tablet ve bilgisayarların uzun süre kullanılması, öğrencilerin derslerine yeterince odaklanamamasına ve akademik başarılarının düşmesine neden olmaktadır. Bu sorunun çözümü için öğrencilerin günlük ekran süreleri sınırlandırılmalıdır. Ders çalışma sırasında dijital cihazlar ortamdaki uzaklaştırılmalı ve verimli çalışma alışkanlıkları kazandırılmalıdır. Ayrıca spor, kitap okuma ve sosyal etkinlikler teşvik edilerek öğrencilerin teknoloji dışındaki alanlara yönelmesi sağlanabilir. Böylece öğrenciler hem daha verimli çalışabilir hem de akademik başarılarını artırabilir.

11. Cevap:

a. metnindeki yazımı yanlış olan kelimelerin doğru yazılışları:

Singapur'da	on üç
-------------	-------

b. metnindeki yazımı yanlış olan kelimelerin doğru yazılışları:

batisındaki	Adası'nda
-------------	-----------

c. metnindeki yazımı yanlış olan kelimelerin doğru yazılışları:

yapalım mı?	İstanbul Havalimanı	dünyanın
-------------	---------------------	----------

12. Cevap:

Yay ayraç ile gösterilen yerlere sırasıyla şu noktalama işaretleri getirilmelidir:

(.), (,), (,), (,), (:), (,), (,), (...), (,), (.)

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmalarını amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarına kapsamaktadır."

1. Bir sabah Defne, ailesiyle birlikte pikniğe gitmek için yola çıktı. Yolda ilerlerken istedikleri yerde durup çevreyi gezdiler, fotoğraflar çektiler. Bu yolculuk Defne'ye, insanların istedikleri yere özgürce gidebilmesinin ne kadar değerli olduğunu düşündürdü. Piknik alanına vardıklarında annesi, sepetten hazırladığı yiyecekleri çıkarttı. Taze meyve, sebze ve ekmekle dolu sepetin etrafında toplandılar. Hep birlikte yemeklerini paylaştılar ve sofrada herkesin karnı doydular. Yemekten sonra Defne, oyun oynamak için arkadaşlarının yanına gitti. Sohbet ederken herkes kendi düşüncelerini özgürce söyledi. Defne, fikirlerini rahatça paylaşabilmenin mutluluk verici olduğunu hissetti. Bu sırada parktaki sağlık görevlileri, ihtiyaç duyanlara ücretsiz sağlık hizmeti veriyordu. Onlara bakan Defne, sağlık hizmetine ulaşılabilmenin de insanlar için ne kadar önemli olduğunu gördü. Akşam eve dönerken Defne, yarınki okul ödevlerini düşündü. Okula gidebilmenin, yeni şeyler öğrenebilmenin ve kendini geliştirebilmenin ayrıcalığını hissetti. Kitaplar ve öğretmenler sayesinde bilgiye ulaşabilmesi, düşünme yeteneğini geliştirebilmesi onun için çok değerliydi.

Metinde hangi temel insan haklarından bahsedilmiştir? Yazınız.

2. Bireylerin ve toplumun eğitim, sağlık, temizlik, güvenlik, ulaşım, barınma gibi birtakım ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu ihtiyaçların bir kısmını muhtarlık, belediye, kaymakamlık gibi kurumlar karşılamakla yükümlüdür.

Buna göre yaşadığımız yerde aşağıdaki ihtiyaçları karşılayacak kurumların isimlerini karşılına yazınız.

	Karşılaşacağımız Sorun	Başvuru Yapacağımız Kurum
1	Mahalledeki parkta oturma banklarının kırık, çocuk oyun alanlarının paslanmış olması ve güvenli olmaması	
2	Yerel seçimlerde seçmen bilgi kâğıdının dağıtılması	
3	İlçede hırsızlık ve asayiş olaylarıyla karşılaşılması	
4	Adres değişikliği durumunun bildirilmesi	
5	Yoğun yağış sonrasında sokak ve caddelerde aşırı su birikintilerinin oluşması	
6	Okulda ihtiyaç duyulan spor salonunun yapılması için istekte bulunma	

3. Doğal kaynaklar yenilenebilir ve yenilenemez olmak üzere iki gruba ayrılır.

- Yenilenemez kaynaklar, kullanıldıkça tükenen ve yeniden oluşması çok uzun zaman alan enerji kaynaklarıdır.
- Yenilenebilir kaynaklar ise, kullanıldıkça tükenmeyen ya da kendini kısa sürede yenileyebilen enerji kaynaklarıdır.

Aşağıda verilen soruları bu bilgilere göre cevaplayınız.

a) Yenilenebilir doğal kaynaklara 2 tane örnek veriniz.

b) Yenilenemez doğal kaynaklara 2 tane örnek veriniz.

4. Tabloda kullanım alanları verilen doğal kaynakların karşılıklarına isimlerini yazınız.

Kullanım Alanları		Doğal Kaynak
1	Eskiden olduğu gibi günümüzde de çanak çömlek yapımında kullanılan ayrıca tarım, seramik, fayans, cam, kiremit, tuğla ve çimento üretiminde kullanılan doğal kaynağımızdır.	
2	Geçmişte genellikle içme, temizlik, tarım amaçlı kullanılıyorken günümüzde hidroelektrik santralleri ile elektrik enerjisi üretiminde yararlanılmaktadır. Ayrıca turizm, balıkçılık, ulaşım ve sanayi gibi ekonomik faaliyetlerde de önemli bir kaynaktır.	
3	Geçmişte konut, gemi, ev eşyası yapımı ve ısınma gibi alanlarda, günümüzde kâğıt üretimi, mobilya, ilaç, kozmetik gibi alanlarda kullanılan doğal kaynağımızdır.	
4	Sanayi faaliyetlerinde kullanılan doğal bir kaynaktır. Demir çelik, boya, otomotiv gibi sanayi alanlarında ve elektrik, elektronik araçların üretiminde ham madde olarak kullanılır.	

5. Aşağıda verilen cümlelerin karşılıklarına istek ya da ihtiyaç olduklarını yazınız.

	Cümleler	İstek- İhtiyaç
1	Soğuk havalarda hastalanmamak için evimizi sıcak tutmak	
2	Hastalık durumunda iyileşebilmek için hastanelerden yararlanmak	
3	Evdeki televizyonu daha büyük ekranlı bir modelle değiştirmek	
4	Mevsim şartlarına uygun olarak giyinmek	
5	Oturma odası için moda uygun, kadife bir kanepenin alınması	
6	Yeni çıkan ve herkesin oynadığı o video oyun konsoluna sahip olmak	
7	Evin arka bahçesine küçük, özel bir yüzme havuzu yaptırmak	
8	Dinlenmek ve zihinsel sağlığı korumak için yeterli şekilde uyumak	
9	Yeni çıkan, akıllı telefona sahip olmak	
10	Vücudumuzun sağlıklı çalışabilmesi için günde en az iki litre su içmek	

6. Birincil ekonomik faaliyet; doğrudan doğal ortama bağlı olarak sürdürülen, ham madde elde edilmesini sağlayan faaliyetlerdir.

İkincil ekonomik faaliyet; ham maddelerin işlenip kullanılabilir hâle getirildiği faaliyetlerdir.

Üçüncül ekonomik faaliyet; hizmete yönelik yapılan ekonomik faaliyetler ile ilişkilidir.

Dördüncül ekonomik faaliyet; teknolojinin gelişimi ile bilginin toplanması, işlenmesi ve yayılması amacıyla yapılan çalışmalardır.

Beşincil ekonomik faaliyet; karar verme, yönetim ve kontrol etme faaliyetleri bu alanda yer almaktadır.

Ekonomik faaliyetlerin tanımlarından yararlanarak verilen meslekleri ilgili olduğu ekonomik faaliyet alanlarına yazınız.

Fabrika İşçisi	Milletvekili	Doktor	Balıkçı	Çiftçi
Belediye Başkanı	Grafik Tasarımcısı	Duvar Ustası	Reklam Uzmanı	Hâkim

Ekonomik Faaliyetler	Meslekler	
Birincil Ekonomik Faaliyetler		
İkincil Ekonomik Faaliyetler		
Üçüncül Ekonomik Faaliyetler		
Dördüncül Ekonomik Faaliyetler		
Beşincil Ekonomik Faaliyetler		

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme	1
SB.5.4.4. Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme	2
SB.5.5.1. Kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkisini yorumlayabilme	3
SB.5.5.1. Kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkisini yorumlayabilme	4
SB.5.5.2. İhtiyaç ve isteklerini karşılamak için gerekli bütçeyi planlayabilme	5
SB.5.5.3. Yaşadığı ildeki ekonomik faaliyetleri özetleyebilme	6

ÇÖZÜMLER

1. Metinde hangi temel insan haklarından bahsedilmiştir? Yazınız.

- Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü
- Eğitim ve Öğrenim Hakkı
- Sağlık Hakkı
- Düşünce ve Kanaat Özgürlüğü
- Beslenme Hakkı

2. Buna göre ilçemizde karşılaşıcağımız aşağıdaki sorunlarda hangi kuruma başvuruda bulunmamız gerekir?

Başvuru Yapacağımız Kurum	
1	BELEDİYE
2	MUHTARLIK
3	KAYMAKAMLIK
4	MUHTARLIK
5	BELEDİYE
6	KAYMAKAMLIK

3.

a) Yenilenebilir Enerji Kaynakları	b) Yenilenemez Enerji Kaynakları
<ul style="list-style-type: none"> • Güneş enerjisi • Rüzgâr enerjisi • Hidroelektrik enerji • Jeotermal enerji 	<ul style="list-style-type: none"> • Taş kömürü • Linyit • Doğal gaz • Nükleer enerji • Petrol

4. Tabloda kullanım alanları verilen doğal kaynakların karşılıklarına isimlerini yazınız.

Doğal Kaynak	
1	Toprak
2	Su
3	Orman
4	Maden

5. Aşağıda verilen cümlelerin karşılıklarına istek ya da ihtiyaç olduklarını yazınız.

1	İhtiyaç
2	İhtiyaç
3	İstek
4	İhtiyaç
5	İstek
6	İstek
7	İhtiyaç
8	İhtiyaç
9	İstek
10	İhtiyaç

6. Ekonomik faaliyetlerin tanımlarından yararlanarak verilen meslekleri ilgili olduğu ekonomik faaliyet alanlarına yazınız.

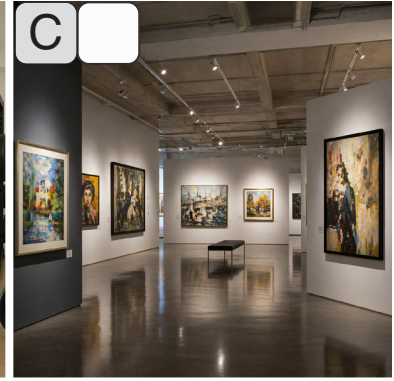
Ekonomik Faaliyetler	Meslekler	
Birincil Ekonomik Faaliyetler	Tarım	Balıkçı
İkincil Ekonomik Faaliyetler	Fabrika işçisi	Duvar ustası
Üçüncül Ekonomik Faaliyetler	Hâkim	Doktor
Dördüncül Ekonomik Faaliyetler	Reklam uzmanı	Grafik tasarımcısı
Beşincil Ekonomik Faaliyetler	Belediye başkanı	Milletvekili

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmalarını amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarına kapsamaktadır."

1. Match the sentences to the pictures. There is one extra picture.

1. We go to this place to watch films on Saturdays.
2. Children play games and have fun here.
3. People visit this building to see cultural and historical objects.
4. I often visit there to see artists' paintings.
5. Linda does sports in this place every day.

2. Read the text and answer the questions below.

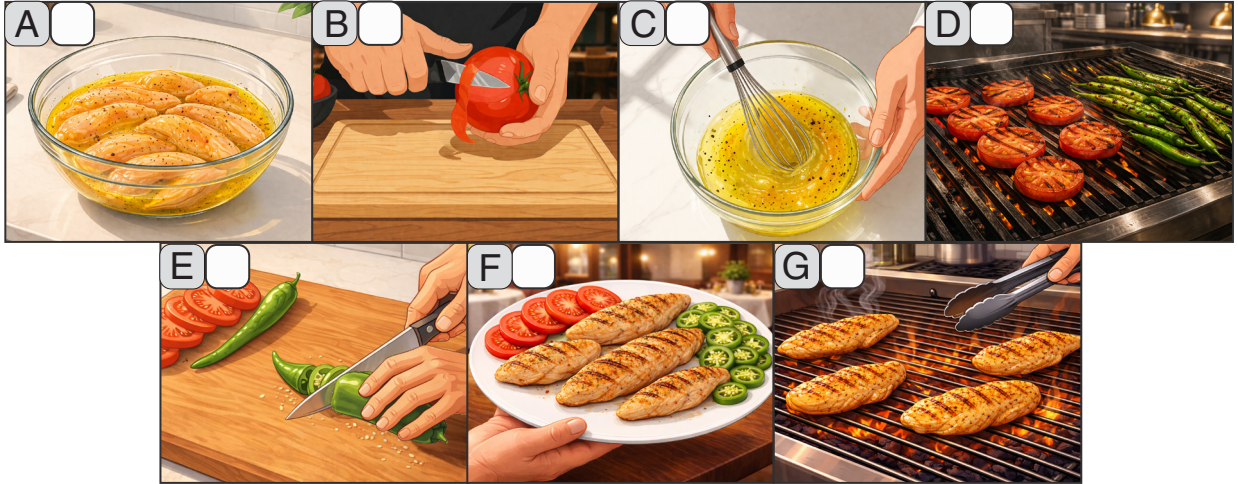
Waiter : Did you enjoy your meal, sir?

Customer : Yes. It was delicious! How does the chef cook such delicious grilled chicken? I'd like to know the recipe.

Waiter : Of course, sir. First, prepare a mixture with a cup of olive oil, the juice of one lemon and half an orange. Then, add some salt and black pepper and mix well. After that, marinate the chicken pieces in the mixture for a day. Next, grill the chicken on medium heat for 7 minutes. Slice one tomato and two peppers. Finally, serve the grilled chicken with the sliced vegetables.

a. Order the pictures. There are two extra pictures.

b. Answer the questions.

1. How many peppers do you need for the recipe?
.....

2. What are the ingredients?
.....

3. Do you need any fruit for the recipe?
.....

3. Read the text and fill in the blanks.

Cheetahs are amazing mammals. They have got a long tail and a furry body. They live in the savanna. They can run very fast. Actually, they are the fastest runners on Earth. They hunt other animals because they must eat meat.

Type: -----

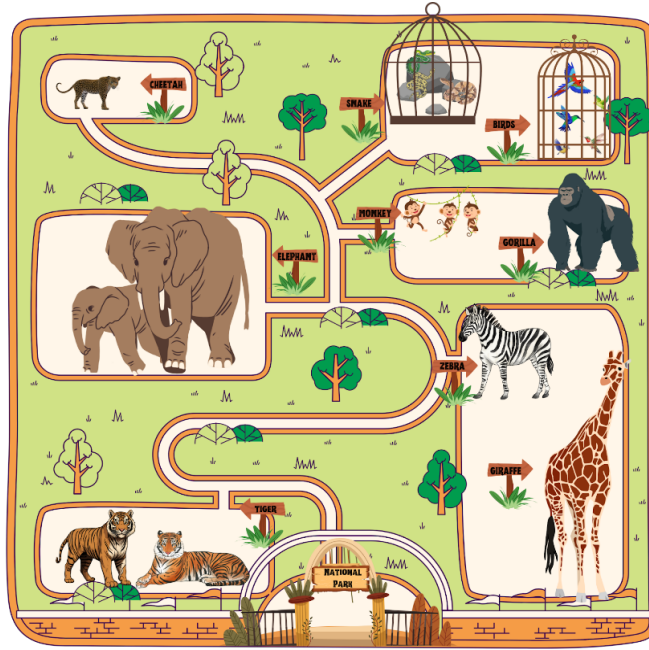
Habitat: -----

Ability: -----

Body parts: ----- , -----

4. Look at the animal in the picture and write two sentences about its body parts.

5. Fill in the blanks with the correct comparative or superlative forms of the suitable adjectives.

Examples: Tigers are more dangerous than monkeys.
I think monkeys are the smartest animal in the world.

1. Elephants are ----- than tigers. Tigers are smaller than elephants.
2. The giraffe is ----- animal in the National Park. They are more than 4 meters tall.
3. A gorilla is ----- than a monkey. Monkeys are weaker.
4. The elephant is ----- animal in the National Park. An elephant weighs about 5000 kilograms.
5. Parrots are ----- than monkeys. They have got feathers in different colours such as blue, red, and green but monkeys usually have got brown furry bodies.

6. Look at the pictures and complete the sentences. What must they do?

1. Jason is very thirsty. He -----.

2. Brian is going to go out. It is very cold outside. He -----.

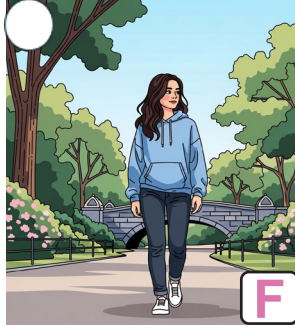
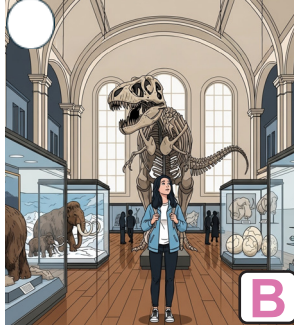
3. Anna and Mark are in a library but Anna talks loudly. She -----.

4. Alice has got an exam tomorrow. She -----.

7. Read the text and order the pictures according to Jennifer's plan. Two pictures are extra.

Hi, friends! Guess where I am going! I am travelling to New York City. I am going to arrive in New York tomorrow. The weather will be warm and sunny. First, I am going to see a play at a theatre on Broadway. Next, I am going to walk across Brooklyn Bridge. Then I am going to explore Central Park. It is a huge park in the middle of the city. Finally, I am going to enjoy the view of the city from the Empire State building. I really want to visit New York City because everybody strongly recommends it.

8. Look at Amanda and Gwen's plan and complete the sentences.

	Wake up early	See the Colosseum	Eat pasta in a nice restaurant	Spend money on gifts	Take a sightseeing tour	Visit museums
Amanda	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Gwen	✓	✗	✓	✗	✓	✓

Example: They are going to wake up early.

Gwen isn't going to see the Colosseum.

1. They ----- pasta in a nice restaurant.
2. They ----- money on gifts.
3. Amanda ----- a sightseeing tour.
4. Gwen ----- museums.

9. Read the dialogue and answer the question.

Edward : We really need a holiday this summer. Let's make a plan.

Rachel : You are right. I want to try scuba diving.

Edward : Me too. I also want to explore ancient cities. Can we do it, too?

Rachel : Yes, it sounds great!

Edward : Would you like to camp in the forest?

Rachel : No, I wouldn't. I want to stay at a cosy hotel.

Edward : OK. Let's stay at a hotel, then. I think we should take a sightseeing tour, too.

Rachel : Definitely!

What are they going to do on holiday?

1. -----

2. -----

3. -----

4. -----

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
ENG.5.5.R3. Students can make meaning of / derive meaning from the current content about “life in the neighbourhood and city with places for recreation and attractions in the neighbourhood and city ; different types of houses” by reading it carefully.	1
ENG.5.6.R3. Students can make meaning of / derive meaning from the current content about “life in the world with basic food types; ordering in a restaurant; food events in the city” by reading it carefully.	2
ENG5.7.V1. Students can select and use the target vocabulary of the current content about “life in nature with types of animals in nature; wild animals in nature; their habitats” accurately, authentically, spontaneously, and naturally and use it appropriately and effectively when communicating with others.	3
ENG5.7.W4. Students can individually construct/form content for the assigned writing task on the current content “life in nature with types of animals in nature; wild animals in nature; their habitats”.	4
ENG5.7.G1. Students can select and use the target grammatical elements of the current content about “life in nature with types of animals in nature; wild animals in nature; their habitats” accurately, authentically, spontaneously, and naturally and use it appropriately and effectively when communicating with others.	5
ENG5.7.R3. Students can make meaning of / derive meaning from the current content about “life in nature with types of animals in nature; wild animals in nature; their habitats” by reading it carefully.	6
ENG.5.8.R2. Students can bring information about the current content on “life in the universe and future with planet Earth; holidays; school holidays, places, activities, and plans for holidays” through skimming (looking quickly at) the audio-visual elements and reading the content very quickly.	7
ENG.5.8.G1. Students can select and use the target grammatical elements of the current content about “life in the universe and future with planet Earth; holidays; school holidays, places, activities, and plans for holidays” accurately, authentically, spontaneously, and naturally and use it appropriately and effectively when communicating with others.	8
ENG.5.8.R3. Students can make meaning of / derive meaning from the current content about “life in the universe and future with planet Earth; holidays; school holidays, places, activities, and plans for holidays” by reading it carefully.	9

ANSWER KEY

1. 1. E, 2. D, 3. A, 4. C, 5. B, F: extra

2. **Part a:** 1. C, 2. A, 3. G, 4. E, 5. F, B & D: extra

Part b:

1. I need two peppers. / Two peppers. / Two / 2.

2. A cup of olive oil, one lemon, half an orange, some salt and black pepper, chicken pieces, one tomato, two peppers. / Olive oil, lemon, orange, salt, black pepper, chicken, tomato, peppers.

3. Yes, I do. / Yes. / I do. / Yes, I need fruit for the recipe.

3. **Type:** a mammal

Habitat: the savanna

Ability: run fast

Body parts: a long tail and a furry body

4. The elephant has got a tail.

It has got two tusks.

It has got a trunk.

It has got two ears.

It has got four legs.

It has got two eyes.

A tail.

Two tusks.

A trunk.

Two ears.

Four legs.

Two eyes.

5. 1. bigger

4. the heaviest

2. the tallest

5. more colourful

3. stronger

6. 1. must drink water

2. must wear warm clothes / wear a coat, a hat, a scarf, and gloves

3. must be quiet / must talk quietly

4. must study

7.

A:3	B:-	C: 5	D:1
E:2	F:4	G: -	

8. 1. are going to eat

2. aren't going to spend

3. isn't going to take

4. is going to visit

9. 1. They are going to try scuba diving. / Try scuba diving.

2. They are going to explore ancient cities. / Explore ancient cities.

3. They are going to stay at a cosy hotel. / Stay at a cosy hotel.

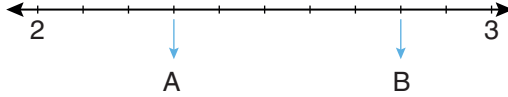
4. They are going to go on/take a sightseeing tour. / Go on/take a sightseeing tour.

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmalarını amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarına kapsamaktadır.

1. Aşağıdaki sayı doğrusunda 2 ile 3 arası 10 eş parçaya ayrılmıştır.

Oklarla gösterilen A ve B noktalarına karşılık gelen ondalık gösterimleri yazınız ve aralarına “<”, “>” sembollerinden uygun olanı koyarak karşılaştırınız.

A =

B =

Karşılaştırma:

2. Bir sınıftaki öğrencilerin en sevdikleri meyveler aşağıdaki sıklık tablosunda verilmiştir.

Bu verileri kullanarak aşağıdaki boş alana bir sütun grafiği çiziniz. (Grafiğinize isim vermeyi ve eksenleri isimlendirmeyi unutmayınız.)

Tablo: Sınıfımızdaki Öğrencilerin En Sevdiği Meyveler

Meyve	Öğrenci Sayısı
Elma	8
Muz	6
Çilek	10
Kiraz	4

3. Aşağıdaki işlemin sonucunu, işlem önceliği kurallarına dikkat ederek bulunuz.

$$60 \div (12 - 9) \times 3 = ?$$

4. Aşağıda verilen sorulardan hangilerinin araştırma sorusu olarak kullanılabilceğini belirleyiniz. Araştırma sorusu olarak kullanılmayacak soruların neden araştırma sorusu olamayacağını yazınız.

Okulumuzdaki öğrencilerin Türkiye’de en çok gezmek istedikleri şehir hangisidir?

Araştırma sorusu mu? :

Değilse nedeni :

Sınıfımızdaki öğrencilerin kışın en çok tükettiği sebze hangisidir?

Araştırma sorusu mu? :

Değilse nedeni :

En sağlıklı meyve hangisidir?

Araştırma sorusu mu? :

Değilse nedeni :

Ayşe’nin en sevdiği renk hangisidir?

Araştırma sorusu mu? :

Değilse nedeni :

Mahallemizdeki aileler ekmeği nereden satın almaktadır?

Araştırma sorusu mu? :

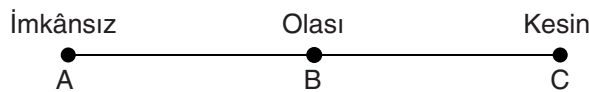
Değilse nedeni :

5. Aşağıdaki eşitlikte “?” yerine gelmesi gereken sayıyı bulunuz.

$$18 + 12 = 40 - ?$$

$$? = \dots\dots\dots$$

6. Aşağıdaki olayların gerçekleşme durumlarını (İmkânsız, Olası, Kesin) belirleyiniz ve olasılık spektrumundaki uygun harflerle eşleştiriniz.

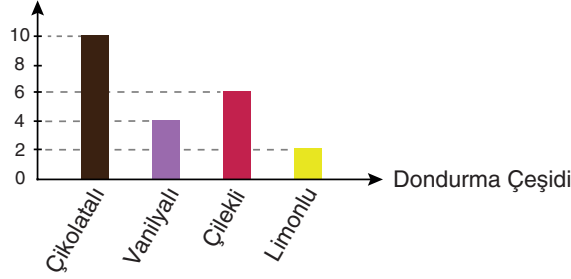
a) Hilesiz bir zar atıldığında üst yüze 7 gelmesi (.....)

b) İçinde yalnızca kırmızı toplar bulunan bir torbadan çekilen topun kırmızı olması (.....)

c) Havaya atılan bir madeni paranın üst yüzüne tura gelmesi (.....)

7. Bir sınıftaki öğrencilerin “En sevdiğiniz dondurma çeşidi hangisidir?” sorusuna verdikleri cevaplar aşağıdaki sütun grafiğinde gösterilmiştir.

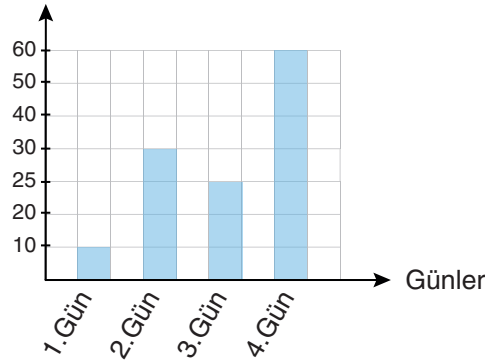
Grafik: Dondurma Çeşidine Göre Öğrenci Sayıları
Öğrenci Sayısı

Bu grafiğe göre aşağıdaki soruları cevaplayınız:

- a) En çok sevilen dondurma çeşidi ile en az sevilen dondurma çeşidi arasındaki fark kaçtır?
- b) Bu sınıfta ankete katılan toplam öğrenci sayısı kaçtır?
8. Aşağıdaki grafikte bir öğrencinin dört günde çözdüğü soru sayıları gösterilmiştir.

Grafik: Öğrencinin Günlere Göre Çözdüğü Soru Sayıları
Soru Sayısı

Grafikte ölçeklendirme ile ilgili bir hata yapılmıştır.

Grafikteki hatayı bularak neden yanlış olduğunu ve grafik yorumlanırken ne gibi hatalara yol açacağını açıklayınız.

9. Aşağıdaki eşitliklerin doğru olması için işlemlerde uygun yerlere parantez yerleştiriniz.

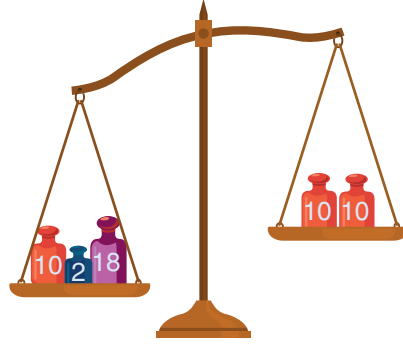
$$5 \times 12 - 4 = 40$$

$$7 + 3 \times 5 = 50$$

$$18 - 6 \div 2 = 6$$

$$24 \div 4 \times 2 = 3$$

10. Aşağıdaki terazinin sol kefesinde 2 kg, 10 kg ve 18 kg'lık üç ağırlık ve sağ kefesinde ise sadece 10 kg'lık iki ağırlık vardır. Terazî şu an dengede değildir.

Bu teraziyi dengeye getirmek için sol veya sağ kefeye ağırlık ekleyerek ya da kefelere ağırlık çıkararak yapılabilecek iki farklı yöntemi yazınız.

1. Yöntem (ekleme yaparak):

2. Yöntem (çıkarma yaparak):

11. Elif'in kumbarasında 50 TL vardır. Elif, kumbarasına her hafta 20 TL eklemektedir.

Elif'in kumbarasında 5. haftanın sonunda kaç TL birikir? Adım adım yazarak bulunuz.

Başlangıç: 50 TL

1. Hafta:

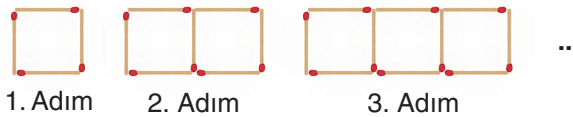
2. Hafta:

3. Hafta:

4. Hafta:

5. Hafta:

12. Aşağıda kibrit çöpleriyle oluşturulmuş bir şekil örüntüsünün ilk üç adımı verilmiştir.

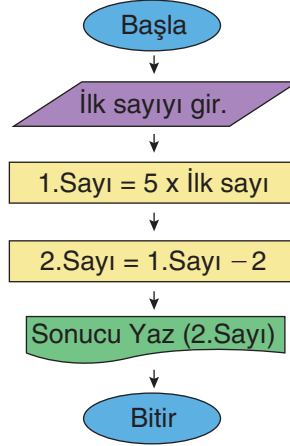

Buna göre adım sayısı ile o adımdaki kibrit çöpü sayısı arasındaki ilişkiyi (örüntünün kuralını) kullanarak 12. adımda kaç kibrit çöpü kullanılacağını bulunuz.

Örüntünün kuralı:

12. adımdaki kibrit çöpü sayısı:

13. Aşağıda bir algoritmanın akış şeması verilmiştir.

Akış şemasına göre giriş kutusuna 8 sayısı yazıldığında sonuç kutusunda kaç yazacağını bulunuz.

Sonuç:

14. Verilen bir sayının 3 katının 5 eksiğini hesaplayan bir bilgisayar programının algoritması sözde kod ile aşağıda adımlar halinde verilmiştir. Ancak algoritma hatalıdır.

1. Adım: Başla.
2. Adım: Bir sayı gir.
3. Adım: Girilen sayıdan 5 çıkar.
4. Adım: Bulduğun sonucu 3 ile çarp.
5. Adım: Sonucu ekrana yaz.
6. Adım: Bitir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

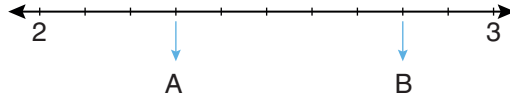
a) Bu algoritmadaki hatayı bularak nasıl düzeltilebileceğini yazınız.

b) Hata düzeltildiğinde, programa 10 sayısı girilirse sonuç kaç olur?

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
MAT.5.1.4. Farklı gösterimlerle ifade edilen kesirlerin karşılaştırılmasına yönelik çıkarım yapabilme	1
MAT.5.2.1. Eşitliğin korunumuna ve işlem özelliklerine yönelik çıkarım yapabilme	5, 10
MAT.5.2.2. Karşılaştığı günlük hayat ya da matematiksel durumlarda işlem önceliğini yorumlayabilme	3, 9
MAT.5.2.3. Sayı ve şekil örüntülerinin kuralına ilişkin muhakeme yapabilme	11, 12
MAT.5.2.4. Temel aritmetik işlem içeren durumlardaki algoritmaları yorumlayabilme	6, 13, 14
MAT.5.5.1. Kategorik veri ile çalışabilme ve veriye dayalı karar verebilme	2, 4
MAT.5.5.2. Başkaları tarafından oluşturulan kategorik veriye dayalı istatistiksel sonuç veya yorumları tartışabilme	7, 8

ÇÖZÜMLER

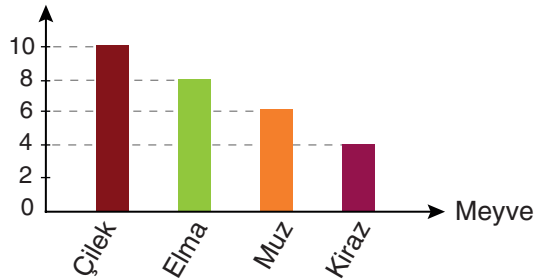
1. Sayı doğrusunda işaretlenmiş A ve B noktalarına karşılık gelen ondalık gösterimler aşağıda gösterilmektedir.

$$A = 2,3 \quad B = 2,8 \quad \text{Karşılaştırma: } 2,8 > 2,3$$

2. İstenen sütun grafiği aşağıdaki gibidir.

Grafik: Meyve Çeşidine Göre Öğrenci Sayıları

3. Aşağıdaki işlemin sonucu, işlem önceliği kurallarına dikkat edilerek aşağıdaki gibi bulunur.

$$60 \div 3 \times 3 = 20 \times 3 = 60$$

4. Aşağıda verilen sorulardan hangilerinin araştırma sorusu olarak kullanılabilceğini belirleyiniz. Araştırma sorusu olarak kullanılmayacak soruların neden araştırma sorusu olamayacağını yazınız.

- Okulumuzdaki öğrencilerin Türkiye’de en çok gezmek istedikleri şehir hangisidir?

Araştırma sorusu mu? : Evet.

- Sınıfımızdaki öğrencilerin kışın en çok tükettiği sebze hangisidir?

Araştırma sorusu mu? : Evet.

- En sağlıklı meyve hangisidir?

Araştırma sorusu mu? : Hayır.

Değilse nedeni : Çünkü “en sağlıklı” ifadesi belirsiz ve öznel bir ifadedir. Sağlık bağlama, bireye ve ölçütlere göre değişir.

- Ayşe’nin en sevdiği renk hangisidir?

Araştırma sorusu mu? : Hayır.

Değilse nedeni : Çünkü bu soru tek bir kişiye yöneliktir.

- Mahallemizdeki aileler ekmeği nereden satın almaktadır?

Araştırma sorusu mu? : Evet.

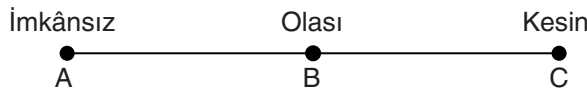
5. Verilen eşitlikte “?” yerine gelmesi gereken sayı aşağıdaki gibi hesaplanır.

$$18 + 12 = 40 - ?$$

$$30 = 40 - ?$$

$$? = 10$$

6.

a) Hilesiz bir zar atıldığında üst yüze 7 gelmesi: **(A)**

b) İçinde yalnızca kırmızı toplar bulunan bir torbadan çekilen topun kırmızı olması: **(C)**

c) Havaya atılan bir madeni paranın üst yüzüne tura gelmesi: **(B)**

7. Doğru cevaplar aşağıda verilmiştir.

a) En çok sevilen dondurma çeşidi çikolatalı olup 10 öğrenci tarafından seçilmiş, en az sevilen dondurma çeşidi ise limonludur. Limonlu dondurma ise 2 öğrenci tarafından seçilmiştir. Bu yüzden aradaki fark 8’dir.

b) Bu sınıfta ankete katılan toplam öğrenci sayısı $10 + 4 + 6 + 2 = 22$ ’dir.

8. Grafikteki eksenlerden soru sayısı eşit aralıklı olarak ölçeklendirilmemiştir. Dikey eksendeki sayılar (örneğin 10, 20, 30) grafikte eşit mesafelerle gösterilmesi gerekirken, sütun yükseklikleri bu artışlara uygun değildir. Bu hata, grafik yorumlanırken aşağıdaki sorunlara yol açar:
- Bu günler arasındaki artış veya azalış miktarı yanlış algılanır.
 - Öğrencinin bazı günlerde çok daha fazla ya da çok daha az soru çözdüğü şeklinde yorumlanabilir.

9. Verilen eşitliklerin doğru olması için parantezler aşağıdaki gibi yerleştirilir.

$$5 \times (12 - 4) = 40$$

$$(7 + 3) \times 5 = 50$$

$$(18 - 6) \div 2 = 6$$

$$24 \div (4 \times 2) = 3$$

10. Soruda verilen teraziyi dengeye getirmek için başvurulabilecek iki farklı yöntem aşağıda belirtilmiştir.

1. Yöntem (ekleme yaparak): Sol kefede toplam 30 kg, sağ kefede ise 20 kg olduğundan sağ kefeye 10 kg eklenerek terazi dengeye getirilebilir.

2. Yöntem (çıkarma yaparak): Sol kefede toplam 30 kg, sağ kefede ise 20 kg olduğundan sol kefedeki 10 kg çıkarılarak terazi dengeye getirilebilir.

11. Elif, kumbarasına her hafta 20 TL eklediğine göre 5. haftanın sonunda 150 TL birikir.

Başlangıç: 50 TL

1. Hafta: 70 TL

2. Hafta: 90 TL

3. Hafta: 110 TL

4. Hafta: 130 TL

5. Hafta: 150 TL

12. Örüntünün kuralı: $3n + 1$

$$12. \text{ adımdaki kibrit çöpü sayısı: } 3 \times 12 + 1 = 37$$

13. Verilen akış şemasına göre giriş kutusuna 8 sayısı yazıldığında sonuç kutusunda yazan sayı aşağıdaki şekilde bulunur.

$$5 \times 8 = 40$$

$$40 - 2 = 38$$

14. a) Verilen algoritmanın düzeltilmesi için 3. adımın ve 4. adımın yerlerinin değiştirilmesi gerekir. Önce girilen sayı 3 ile çarpılmalı daha sonra bulunan sonuçtan 5 değeri çıkarılmalıdır.

b) Hata düzeltildiğinde, programa 10 sayısı girilirse sonuç aşağıdaki şekilde bulunur.

$$10 \times 3 - 5 = 30 - 5 = 25$$

Bu içerik yalnızca öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Fen bilimleri dersinde öğretmen yaptığı bir etkinlikte tahtaya yazdığı metni öğrencilerden karton, poşet dosya ve camın arkasından bakarak okumalarını istiyor. Öğrencilerin gözlemleri ile ilgili düşünceleri şöyledir;

Ahmet: Yazıyı okuyamadım çünkü kullandığım cisim ışığın gözüme ulaşmasını engelledi.

Samet: Yazıyı okumakta zorlandım çünkü yazı bulanık görünüyordu.

Murat: Yazıyı okurken hiç zorlanmadım, net bir şekilde gördüm.

a) Metinde verilenlere göre Ahmet, Samet ve Murat'ın etkinlikte kullandığı maddeleri ışığı geçirme özelliklerine göre saydam, yarı saydam ve opak olarak sınıflandırınız.

Ahmet:

Samet:

Murat:

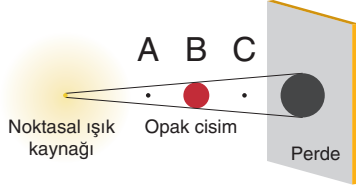
b) Metinde verilenlere göre Samet ve Murat yazıyı okumak için öğretmenin verdiği malzemelerden hangilerini seçmişlerdir?

Samet:

Murat:

2. Bir ışık kaynağının önüne opak bir cisim yerleştirildiğinde cismin arkasında gölgesi oluşur. Noktasal ışık kaynağından, cismin köşelerine çizilen ışınların perdeye düştüğü noktalar arasında kalan bölge cismin gölge boyunu oluşturur.

Aşağıda bir cismin ışık kaynağından farklı uzaklıklarda olduğu üç görsel verilmiştir. Görsel 1'de B noktasına yerleştirilen cismin perdeye gölgesinin nasıl oluştuğu gösterilmiştir.

Görsel 1

Görsel 2

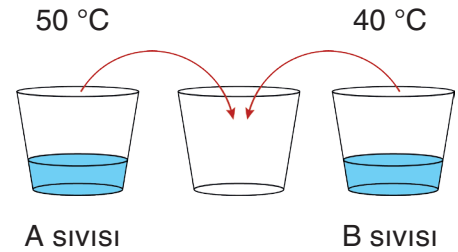

Görsel 3

- a) Görsel 1'de verilenlere göre Görsel 2 ve Görsel 3'te perdeye oluşacak gölge boylarını tahmin ederek üç görseldeki gölge boylarını büyükten küçüğe doğru sıralayınız.

- b) Görsel 1 ve Görsel 2'yi kullanarak yapacağınız bir kontrol deneyinde doğruluğunu ispatlayabileceğiniz hipotezi yazınız.

3. Yandaki görselde miktarları aynı olan A ve B sıvılarının sıcaklıkları verilmiştir. A ve B sıvıları boş kaptaki karıştırıldığında ısının akış yönünü belirtiniz ve karışımın son sıcaklığını tahmin ediniz.

4. Maddelerin ısı alarak veya ısı vererek bir hâlden başka bir hâle geçmesine hâl değişimi denir. Aşağıda hâl değişimleri ile ilgili ifadeler verilmiştir.

Verilen ifadelerde gerçekleşen olayların nedenini ısı alışverişi açısından kısaca açıklayarak gerçekleşen hâl değişimini yazınız.

a) Buzluktan çıkardığım buz elimi ıslattı.

b) Balkona astığımız ıslak çamaşırlar kurudu.

c) Tencerede kaynayan yemeğin üzerine tuttuğum kapakta su damlaları oluştu.

5. Fen bilimleri dersinde ısı yalıtkanı ve ısı iletkenlerini öğrenen Ayşe eve geldiğinde evdeki eşyaları ısı iletkeni ve ısı yalıtkanı olarak gruplamak istemiştir.

Ayşe salonda bulunan kalorifer peteğinin salonu ısıttığını görüyor. Mutfağa geçen Ayşe annesinin ocakta bulunan metal tencerede kaynayan yemeği tahta kaşık kullanarak karıştırdığını ve elinin yanmadığını gözlemliyor. Ocaktaki tencerenin yanında duran çelik çaydanlığın kulpunun plastik ile kaplı olduğunu gören Ayşe, annesine arkadaşına gideceğini söylüyor. Annesi, Ayşe'ye "Dikkat et, dışarı soğuk, üşümemek için yün hırkanı giy" diyor. Dışarı çıkan Ayşe evlerinin yanındaki inşaatın dış cephesinin cam yünü ile kaplandığını görüyor ve yavaşça yürüyerek arkadaşına gidiyor.

Metinde verilen altı çizili maddeleri ısı iletkeni ve ısı yalıtkanı olarak sınıflandırınız.

Isı İletkeni Maddeler	Isı Yalıtkanı Maddeler

6. Görselleri verilen devre elemanlarını sembolü olanlar ve sembolü olmayanlar olmak üzere iki gruba ayırınız.

Pil yuvası

Ampul

Pil

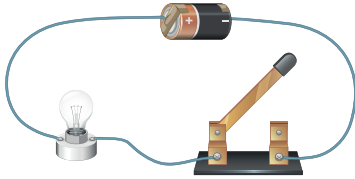
Anahtar

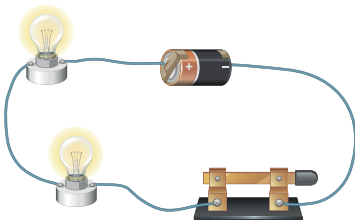
Duy

Sembolü Olanlar	Sembolü Olmayanlar

7. Aşağıda görselleri verilen devrelerin devre şemalarını yanlarındaki boşluğa çiziniz.

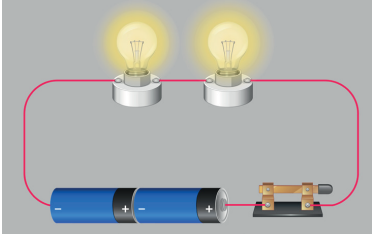

Ampul ışık vermiyor.

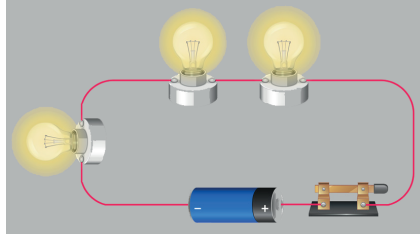

Ampuller ışık veriyor.

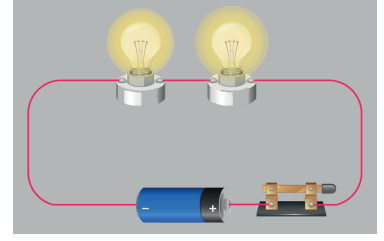
8. Aşağıda üç farklı elektrik devresi verilmiştir.

I

II

III

Bu devrelerle ilgili soruları cevaplayınız.

a) “Ampul sayısı arttıkça ampul parlaklığı azalır.” hipotezini kanıtlamak için kaç numaralı devreler tercih edilmelidir?

b) I ve III numaralı devreleri kullanarak ispatlayabileceğiniz hipotezi yazınız.

c) II ve III numaralı devrelerin kullanıldığı bir kontrol deneyinde deneydeki bağımsız değişken, bağımlı değişken ve kontrol değişkenlerini yazınız.

Bağımsız Değişken:

Bağımlı Değişken:

Kontrol Değişkenleri:

9. Geri dönüşüm ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Geri dönüşüm, yeniden kullanım ve çöp kavramlarını kısaca açıklayınız.

b) Geri dönüşüm sembolünü çiziniz.

c) Aşağıda verilen geri dönüştürülebilir maddeleri ayrıştırarak uygun kutulara yerleştiriniz.

- Cam soda şişesi
- Alüminyum içecek kutusu
- Pet şişe
- Karton
- Gazete
- Konserve kavanozu
- Bakır kablo
- Sıvı deterjan kutusu
- Eski defter

--	--	--	--

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
FB.5.4.2.1. Maddeleri ışığı geçirme durumlarına göre sınıflandırabilme	1
FB.5.4.3.1. Tam gölgeye yönelik bilimsel gözlem yapabilme	2
FB.5.5.2.2. Sıcaklığı farklı olan sıvıların karıştırılması sonucu ısı alışverişi olduğuna yönelik bilimsel çıkarım yapabilme	3
FB.5.5.3.1. Maddenin ısı etkisiyle hâl değiştirebileceğini bilimsel gözleme dayalı tahmin edebilme	4
FB.5.5.4.1. Maddeleri ısı iletimi bakımından sınıflandırabilme	5
FB.5.6.1.1. Bir elektrik devresindeki elemanları sembollerinin olup olmasına göre sınıflandırabilme	6
FB.5.6.1.2. Şemasını çizdiği elektrik devresine uygun deney yapabilme	7
FB.5.6.2.1. Bir elektrik devresindeki ampul parlaklığını etkileyen değişkenlerin neler olduğuna ilişkin hipotez oluşturabilme	8
FB.5.7.1.1. Evsel atıklarda geri dönüştürülebilir ve dönüştürülemeyen maddeleri sınıflandırabilme	9

ÇÖZÜMLER

1. a)

Ahmet: Opak

Samet: Yarı saydam

Murat: Saydam

b)

Samet: Poşet dosya

Murat: Cam

2. a)

Gölge boyları arasındaki ilişki $2 > 1 > 3$ şeklindedir.

b)

Hipotez: Cisim ışık kaynağına yaklaştırıldığında gölge boyu büyür.

3. Isı akışı sıcaklığı fazla olan A sıvıdan sıcaklığı az olan B sıvısına doğru olur.

Karışımın son sıcaklığı $50\text{ }^{\circ}\text{C}$ ile $40\text{ }^{\circ}\text{C}$ arasında olabilir. Bu iki değer arasında yazılan tüm cevaplar kabul edilecektir.

4. a)

Buzun elimizi ıslatmasının nedeni buzun erimesidir. Buz elimizden ısı alarak katı hâlden sıvı hâle geçmiştir. Elimizin ıslanmasına neden olan hâl değişimi erimedir.

b)

Çamaşırların ıslak olmasına neden olan su, çevreden ısı alarak buharlaşmış ve çamaşırlar kurumuştur. Çamaşırların kurummasına neden olan hâl değişimi buharlaşmadır.

c)

Tencerede bulunan su ısı alarak buharlaşır. Buharlaşan su soğuk kapak ile karşılaşınca ısı kaybederek yoğunlaşır ve su damlalarına dönüşür. Su damlalarının oluşmasının nedeni yoğunlaşmadır.

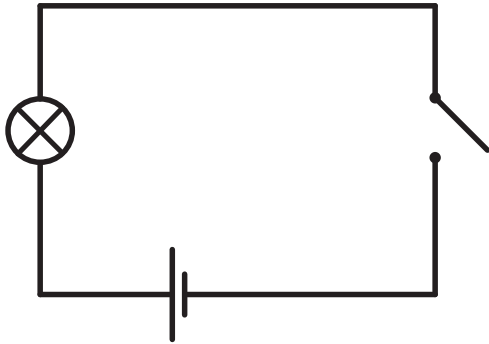
5.

Isı İletkeni Maddeler	Isı Yalıtkanı Maddeler
Kalorifer peteği, metal tencere çelik çaydanlık	Tahta kaşık, plastik, yün hırka, cam yünü

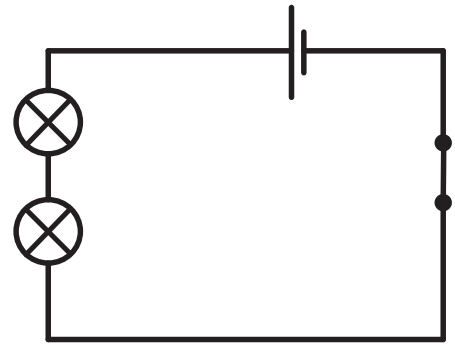
6.

Sembolü Olanlar	Sembolü Olmayanlar
Pil, ampul, anahtar	Pil yuvası, duş

7.

1. görsel

2. görsel

8. a)

I ve III numaralı devreler seçilmelidir.

b)

Pil sayısı arttıkça ampul parlaklığı artar.

c)

Bağımsız Değişken: Ampul sayısı

Bağımlı Değişken: Ampul parlaklığı

Kontrol Değişkeni: Pil sayısı, Anahtar, Bağlantı kabloları

9. a)

Geri dönüşüm: Yeniden değerlendirme imkânı olan bazı atık maddelerin çeşitli yöntemlerle ham madde olarak tekrar imalat sürecine kazandırılmasına geri dönüşüm denir.

Yeniden kullanım: Atıkların üretim amaçları ile aynı amaç için tekrar kullanılmasıdır.

Çöp: Atıkların geri dönüştürülemeyip kullanılamayan kısmına çöp denir.

b)

c)

Pet şişe Sıvı deterjan kutusunu	Cam soda şişesi Konserve kavanozu	Karton Gazete Eski defter	Alüminyum içecek kutusu Bakır kablo
---------------------------------------	---	---------------------------------	---